

Analyse, inform and activate

LAKA

Analyseren, informeren, en activeren

Stichting Laka: Documentatie- en onderzoekscentrum kernenergie

De Laka-bibliotheek

Dit is een pdf van één van de publicaties in de bibliotheek van Stichting Laka, het in Amsterdam gevestigde documentatie- en onderzoekscentrum kernenergie.

Laka heeft een bibliotheek met ongeveer 8000 boeken (waarvan een gedeelte dus ook als pdf), duizenden kranten- en tijdschriften-artikelen, honderden tijdschriftentitels, posters, video's en ander beeldmateriaal. Laka digitaliseert (oude) tijdschriften en boeken uit de internationale antikernenergie-beweging.

De [catalogus](#) van de Laka-bibliotheek staat op onze site. De collectie bevat een grote verzameling gedigitaliseerde [tijdschriften](#) uit de Nederlandse antikernenergie-beweging en een verzameling [video's](#).

Laka speelt met oa. haar informatie-voorziening een belangrijke rol in de Nederlandse anti-kernenergiebeweging.

The Laka-library

This is a PDF from one of the publications from the library of the Laka Foundation; the Amsterdam-based documentation and research centre on nuclear energy.

The Laka library consists of about 8,000 books (of which a part is available as PDF), thousands of newspaper clippings, hundreds of magazines, posters, video's and other material. Laka digitizes books and magazines from the international movement against nuclear power.

The [catalogue](#) of the Laka-library can be found at our website. The collection also contains a large number of digitized [magazines](#) from the Dutch anti-nuclear power movement and a [video-section](#).

Laka plays with, amongst others things, its information services, an important role in the Dutch anti-nuclear movement.

Appreciate our work? Feel free to make a small [donation](#). Thank you.

www.laka.org | info@laka.org | Ketelhuisplein 43, 1054 RD Amsterdam | 020-6168294

COVRA N.V.

JAARVERSLAG 2003

COVRA N.V.

Statutair gevestigd te Middelburg

Ingeschreven in het Handelsregister
te Middelburg onder nr. 22029665

Spanjeweg 1, Havennummer 8601
Industrieterrein Vlissingen-Oost
Postbus 202, 4380 AE VLISSINGEN
Telefoon: 0113 - 61 66 66
Fax: 0113 - 61 66 50
Website: www.covra-nv.nl
E-mail: covra@zeelandnet.nl

Spanjeweg 1 (Havennummer 8601)
Industrieterrein VLISSINGEN-OOST

Correspondentieadres:

Postbus 202

4380 AE VLISSINGEN

Telefoon: 0113-616666

Telefax : 0113-616650

E-mail : covra@zeelandnet.nl

Aan geadresseerde

ONTVANGEN 12 JULI 2004

Ons kenmerk: **HC/MC/04.0866**

Uw kenmerk: --

Datum: 7 juli 2004

Onderwerp: **Jaarverslag 2003**

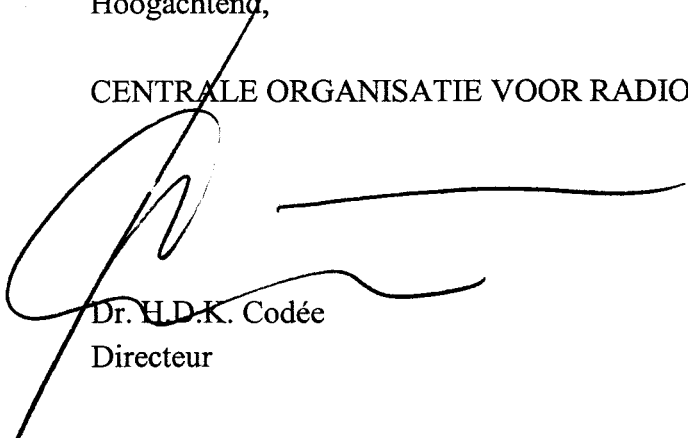
Geachte mevrouw, mijnheer,

Met genoegen bieden wij u hierbij een exemplaar aan van ons Jaarverslag 2003.

Mocht u naar aanleiding van dit verslag vragen hebben of meer exemplaren wensen te ontvangen, dan kunt u contact opnemen met het directiesecretariaat.

Hoogachtend,

CENTRALE ORGANISATIE VOOR RADIOACTIEF AFVAL (COVRA) N.V.

Dr. H.D.K. Codée
Directeur

Bijlage: als voornoemd

CENTRALE ORGANISATIE VOOR RADIOACTIEF AFVAL

De Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA) N.V., werd in 1982 opgericht op initiatief van de Rijksoverheid en in samenwerking met de belangrijkste producenten van radioactief afval. Alle aandelen in COVRA zijn in handen van de Staat.

Het doel van de vennootschap is een bijdrage te leveren aan de duurzame bescherming van het milieu, onder meer door blijvend en bedrijfsmatig te voorzien in de zorg voor radioactief afval en mede daarvoor in aanmerking komende radioactieve stoffen en voorwerpen.

Raad van Commissarissen:

Prof. Ir. H.P. van Heel (1931)	President-commissaris. Eerste benoeming in 2002; lopende termijn tot 1 juli 2006. Nationaliteit: Nederlandse. Voormalig algemeen directeur van Hoechst Holland N.V., Vlis- singen, voormalig hoogleraar Milieutechniek aan de Technische Universiteit Delft. Belangrijke nevenfuncties: bestuurslid en vast adviseur van VEMW (Vereniging Energie, Milieu & Water), curator bij het Nederlands Economisch Instituut (NEI/ECORYS).
Prof. Dr. Ir. M. de Bruin (1938)	Lid. Eerste benoeming in 2002; lopende termijn tot 1 juli 2004. Nationaliteit: Nederlandse. Voormalig algemeen directeur van het Interuniversitair Reactor Instituut in Delft. Belangrijke nevenfunctie: adviseur van de EU m.b.t. het Decom- missioning Programme voor de nucleaire faciliteiten van de EU Joint Research Centres

Dr. A.G.W.J. Lansink
(1934)

Lid.

Eerste benoeming in 2002; lopende termijn tot 1 juli 2007.

Nationaliteit: Nederlandse.

Voormalig lid van de Tweede Kamer voor het CDA als woordvoerder energie- en milieubeleid, volksgezondheid en hoger onderwijs.

Belangrijke nevenfuncties: commissaris bij EON Benelux NV, Knowaste en politiek adviseur over energie- en milieuvraagstukken bij Pricewaterhouse Coopers, FOST Plus, plaatsvervangend voorzitter van de Commissie MER en voorzitter van de Federatie Herwinning Grondstoffen.

Mr. L.C.F.A.J.S. de Leur
(1939)

Lid.

Eerste benoeming in 2002; lopende termijn tot 1 juli 2005

Nationaliteit: Nederlandse

Voormalig directeur Exportkredietverzekering van het Ministerie van Financiën.

Belangrijke nevenfuncties: voormalig deputy chairman URENCO Ltd, commissaris Ultra Centrifuge Nederland N.V., commissaris Financieringsmij voor Ontwikkelingslanden, lid van de adviescommissie Exportkredietverzekering en bestuurslid van het Pensioenfonds predikanten Nederlandse Hervormde kerk.

Directie:

Dr. H.D.K. Codée

PREADVIES VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Aan de Aandeelhouder,

Het jaarverslag over het boekjaar 2003 van de Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA) N.V. bieden wij u hierbij aan.

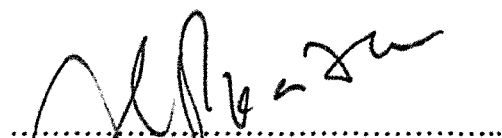
Deloitte, accountants, hebben de jaarrekening gecontroleerd en een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt.

Wij stellen U voor de jaarstukken vast te stellen en de directie décharge te verlenen voor het door haar gevoerde beleid en beheer in het afgelopen jaar en de Raad van Commissarissen décharge te verlenen voor het daarop gehouden toezicht.

Het boekjaar 2003 is met een positief resultaat afgesloten.

Geadviseerd wordt om het resultaat, vermeerderd met de onttrekking aan de Reserve Fonds-resultaten, aan de algemene reserve toe te voegen.

Namens de Raad van Commissarissen,

Prof. Ir. H.P. van Heel,
president commissaris

10-6-04

INHOUD

Pagina

VERSLAG VAN DE DIRECTIE 2003

1. ALGEMEEN	2
2. WERKZAAMHEDEN	4
2.1 Inzameling en verwerking	4
2.2 Onderhoud, toezicht en administratie	6
2.3 Nieuwbouw	8
2.4 Productie	9
2.5 Opslag	10
2.6 Voorlichting	11
3. FINANCIËLE ZAKEN	13
3.1 Financiële positie	13
3.2 Tariefstelling	14
3.3 Overeenkomsten	14
4. ORGANISATIE	15
4.1 Personeel	15
4.2 Medezeggenschap	17
5. MILIEU	18
5.1 Emissies en stralingsdoses	18
5.2 Incidenten	20
5.3 Energieverbruik	20
5.4 Inspecties van de overheid	21
6. KENNISVERWERVING	22
6.1 Onderzoek	22
Kennisuitwisseling	23
6.3 Internationale samenwerking	23
7. CORPORATE GOVERNANCE	25
8. VERWACHTING 2004	26

JAARREKENING 2003

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2003 (na resultaat bestemming)	27
2. WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2003	28
3. KASSTROOMOVERZICHT	29
4. TOELICHTING OP DE BALANS EN DE WINST- EN VERLIESREKENING	30
4.1 Activiteiten	30
4.2 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	30
4.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat	30
4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht	35
4.5 Toelichting op de posten van de balans	36
4.6 Niet uit de balans blijken de verplichtingen	40
4.7 Toelichting op de posten van de winst- en verliesrekening	41
5. OVERIGE GEGEVENS	43

ACCOUNTANTSVERKLARING

VERSLAG VAN DE DIRECTIE 2003

1. ALGEMEEN

Hare Majesteit Koningin Beatrix heeft op 30 september op feestelijke wijze het HABOG geopend. Deze gebeurtenis is een hoogtepunt in het bestaan van COVRA en was voor de medewerkers extra bijzonder door de warme belangstelling van Hare Majesteit in de persoonlijke gesprekken.

Met het HABOG, het gebouw voor behandeling en opslag van hoogradioactief afval, beschikt COVRA over faciliteiten voor de behandeling en langdurige opslag van alle categorieën radioactief afval.

De opening van het HABOG was ook de onthulling van het kunstwerk 'Metamorfose' van de Middelburgse kunstenaar William Verstraeten. 'Metamorfose' is het volledig oranje geschilderde gebouw met metershoge formules van Einstein en Planck en de gemanipuleerde fotowerken van de valdijk en het 'Schouwerweel' binnen in het gebouw. De buitenkant zet de kijker aan tot de vraag "Wat gebeurt daarbinnen?" en de binnenkant laat de kijker nadenken over het proces van radioactief verval en de langdurige bescherming van het Zeeuws natuurschoon.

De zeer opvallende uitstraling van het gebouw heeft uitsluitend positieve reacties opgeleverd en bood vele aanknopingspunten om het werk van COVRA als dienstverlening aan de Nederlandse maatschappij onder de aandacht te brengen.

Niet alleen de opening van het HABOG verliep succesvol. Ook de eerste behandeling en opslag van bestraalde splijtstofelementen afkomstig van de onderzoeksreactor te Petten verliepen goed. In november werd de eerste hoeveelheid hoogradioactief afval opgeslagen en daarmee werd het gebouw actief in bedrijf genomen.

Aan het eind van het jaar is het HABOG als nieuwbouwproject afgesloten en is de projectorganisatie opgeheven. Het project is binnen budget afgesloten, zodat aan drie basisklanten het restant van de post onvoorzien en de extra risicoreserve kon worden terugbetaald.

Ten aanzien van de andere hoeveelheden radioactief afval geeft het verslagjaar ten opzichte van het jaar 2002 in totaal een 10% hoger aanbod te zien.

De in 2001 opgetreden daling van het afvalaanbod ten gevolge van de invoering van het Besluit Stralingsbescherming en de daarmee samenhangende verruiming van de normstelling voor sommige radionucliden lijkt zich in een permanent effect te vertalen. Daar, waar in het Besluit de norm is verscherpt, is geen nieuw afvalaanbod ontstaan.

De voorbereiding van de veilige insluiting van de centrale te Dordewaard heeft, zoals geprognosticeerd, wel een belangrijke extra afvalstroom opgeleverd. Hierdoor is het totale aanbod in 2003 hoger geworden dan in 2002.

De COVRA organisatie is in 2003 gewijzigd. Er is een aparte bedrijfsafdeling HABOG ontstaan, die de inbedrijfstelling van het HABOG en de eerste beladingsactie heeft uitgevoerd.

Onder het motto van Ovidius ‘Vertrouwen in grote dingen komt langzaam’ is door het Management Team van COVRA een nieuw beleidsplan 2003-2015 voorbereid, waarbij tevens een doorkijk wordt gegeven naar de periode daarna. Van dit beleidsplan is een verkorte versie gemaakt die verspreid is onder leden van de Tweede Kamer, ministeries, pers en andere belangstellenden. Dit heeft nagenoeg geen reacties opgeleverd.

Van belang is ook de vijfjaarlijkse evaluatie van de voorzieningen die is uitgevoerd in het verslagjaar. Op grond van deze evaluatie zijn veranderingen doorgevoerd in de te hanteren rentepercentages en in het benodigde eindbedrag voor de eindberging.

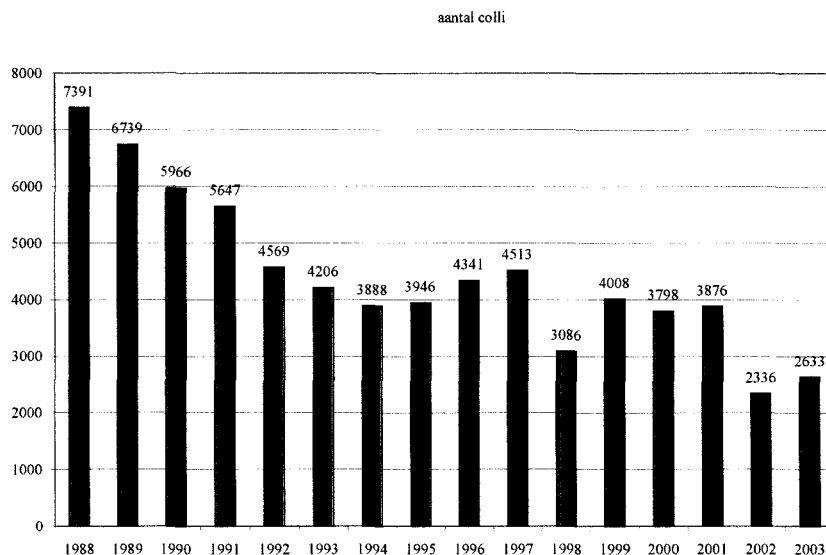
2. WERKZAAMHEDEN

De primaire taak van COVRA is het inzamelen, verwerken en vervolgens opslaan van radioactief afval. Op deze werkzaamheden wordt toezicht gehouden en er vindt administratie plaats. Deze werkzaamheden worden in het volgende hoofdstuk beschreven. Tevens wordt gerapporteerd over de productie en de hoeveelheid afval die in opslag wordt gehouden. Daarnaast wordt ingegaan op nieuwbouwactiviteiten

2.1 Inzameling en verwerking

Voor de verwerking van het afval worden per jaar productiedoelen gedefinieerd. Daarbij wordt uitgegaan van prognoses voor het afvalaanbod. Wanneer een geprognoseerd aanbod niet wordt gerealiseerd, kan veelal ook het gestelde productiedoel niet worden gehaald. In dit verslagjaar moest echter ook rekening worden gehouden met de volledige vernieuwing van het automatiseringssysteem van alle verwerkingsinstallaties en hulpsystemen. Gedurende de ombouw, de test- en controlefase was verwerking niet mogelijk. Onvoorziene problemen bij deze ombouw maakte het noodzakelijk om flexibel met de planning van werkzaamheden om te gaan. Hierdoor zijn grote afwijkingen ontstaan, zowel positief als negatief, tussen geplande doelstellingen en gerealiseerd werk.

In de periode 1994-2001 schommelde het afvalaanbod laag- en middelradioactief afval rond de 3900 vaten. In 2002 trad een daling op van 40% die in verband is gebracht met de invoering van nieuwe normstelling voor radioactieve materialen in het Besluit Stralingsbescherming. In 2003 was het reguliere afvalaanbod op hetzelfde niveau als in 2002. Extra aanbod is ontstaan als gevolg van werkzaamheden in de stilgelegde reactor in Dodewaard. Het totale afvalaanbod in de afgelopen jaren is grafisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Totaal aantal opgehaalde vaten met radioactief afval: vast, vloeibaar, telpotjes, kadavers, betoncontainers en calcinaatcontainers

Voor de verwerking van het organisch vloeibaar afval was slechts een korte verwerkingscampagne voorzien. In totaal zijn 82 colli met organische vloeistof verwerkt en is 7.687 liter vloeistof verbrand. Daarmee is het grootste deel van het aanbod in 2003 verwerkt. De aan het eind van het jaar aanwezige voorraad organische vloeistoffen is in totaal iets toegenomen tot 36.450 liter, gebaseerd op volledig gevulde vaten.

In het verslagjaar is het afvalwater verwerkt dat bij de bedrijfsvoering zelf ontstaat en dat bij producenten is ingezameld. Hier is aanmerkelijk meer verwerkt dan de doelstelling. Gebaseerd op volledig gevulde vaten is ruim 36.000 liter vloeibaar afvalwater verwerkt. Hierdoor is sterk ingelopen op de historische voorraad, die is verkleind tot 43.980 liter. Met succes is gebruik gemaakt van de elektrochemische reiniging.

Het jaaraanbod molybdeenafval vloeistof I en vloeistof II is grotendeels verwerkt. Er zijn 3.311 kg vloeistof I verwerkt tot 54 vaten van 200 liter met gecementeerd afval en 1.566 kg vloeistof II zijn verwerkt tot 17 vaten. Deze vaten zijn in 1000 liter containers geplaatst om extra afscherming te verkrijgen. Per 31 decem

ber 2003 zijn nog 8 vaten (352 liter, circa 436 kg) met onverwerkte vloeistof II aanwezig.

In de persinstallatie zijn ten opzichte van vorige jaren slechts weinig vaten verwerkt. Het betreft 1.130 vaten afval, waarbij gemiddeld een volumereductiefactor is bereikt van 0,44 inclusief het verpakken in beton in 200 liter vaten. Dit is een reductie die overeenkomt met de waarde van voorgaande jaren.

Het aanbod van kadaverafval is zeer beperkt en de opslagcapaciteit is voldoende groot om niet ieder jaar een verbrandingscampagne te moeten plannen. In 2002 heeft een campagne plaatsgevonden waarbij nagenoeg de gehele voorraad werd verwerkt. In 2003 heeft daarom geen verwerking plaatsgevonden.

Ook bronnen en telpotjes zijn op reguliere basis verwerkt. Voorts hebben er verschrotingswerkzaamheden plaatsgevonden van materialen die te omvangrijk zijn om direct te verpersen.

De proeven om slib te drogen door middel van inductieverwarming dan wel om slib gecontroleerd aan de lucht te drogen, zijn voortgezet. Het overleg met de ontwerper/leverancier en met de toezichthoudende instanties is afgerond zodat in 2004 een nieuwe installatie geplaatst en gebruikt kan worden.

In het HABOG is de inhoud van een MTR2, die bestond uit 33 bestraalde splijstofelementen van de onderzoeksreactor te Petten, verpakt in een opslagbus. De bus is dichtgelast, gevuld met helium en in de opslag voor warmteproducerend afval geplaatst.

2.2 Onderhoud, toezicht en administratie

Naast het ophalen en het verwerken van radioactief afval, alsmede het onderhouden van de COVRA-faciliteiten, hebben de werkzaamheden bestaan uit het daarbij behorende radiologisch toezicht en administratief beheer. In de vorige paragraaf is reeds aangegeven dat het volledige procesautomatiseringssysteem is vervangen. Dit betrof zowel hardware als software. Belangrijke hulpsyste

men, zoals ventilatie, watersystemen en verlichting zijn door middel van noodsystemen in bedrijf gehouden. Gelijktijdig met deze vervanging is een barcode systeem ingevoerd voor het administratief volgen van de afvalvaten bij inzameling, verwerking en opslag. Dit totaal aan wijzigingen was zeer ingrijpend voor de bedrijfsvoering. Pas in de loop van 2004 zullen de volledige tests van alle installaties zijn afgerond.

COVRA kent een integraal Kwaliteits, Arbo en Milieu (KAM) zorgsysteem. Omdat in een levende organisatie voortdurend sprake is van veranderingen, moeten de documenten in dit zorgsysteem voortdurend worden geactualiseerd. Met name het gereedkomen en de ingebruikname van het HABOG leidde tot veel werk op dit terrein. Voor het HABOG is een Onderhoud Beheers Systeem opgezet (OBS). Ook het beheer en onderhoud van alle andere COVRA faciliteiten zullen in dit systeem worden ondergebracht.

Over de resultaten van het radiologisch toezicht wordt gerapporteerd in hoofdstuk 5.

Op het terrein van de Kernenergiewet-vergunning hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden.

Via een meldingsprocedure ex. artikel 18 van de Kernenergiewet is het installeren en bedienen van een inductiedrogingsysteem voor de behandeling van slib mogelijk geworden.

Een vergunningswijziging is aangevraagd en verkregen voor een verhoging van de grenswaarden van de toegestane geluidsniveaus gedurende de nachtelijke uren en voor de opslag in het LOG van zogenaamde Mosaikcontainers met radioactief afval afkomstig van de kerncentrale te Dodewaard. In deze vergunningswijziging is een ambtshalve aanpassing opgenomen van de wijze waarop de metingen van het stralingsniveau aan COVRA's terreingrens moeten worden geïnterpreteerd.

Overeenkomstig de voorschriften uit de Kernenergiewet-vergunning is gestart met de vijfjaarlijkse evaluatie van de technische, organisatorische, personele en administratieve voorzieningen van COVRA. Deze evaluatie zal in 2004 worden afgerond.

2.3 Nieuwbouw

De bouw van het HABOG is in het verslagjaar volledig afgerond en het gebouw is actief in bedrijf genomen. Daarmee is een einde gekomen aan een project dat reeds in 1992 is gestart. Toen is namelijk het projectteam COVRA-Nieuwbouw opgezet. Namens de Raad van Commissarissen van COVRA is op hetzelfde moment een Bouwcommissie geïnstalleerd, die toezicht hield op de correcte uitvoering van het project (kwaliteit, financiën en tijd). Veel vertraging is in het project opgelopen door schorsing en uiteindelijk vernietiging van de vergunning op grond van een procedurefout. De uitvoering van de contracten met ontwerper en uitvoerders is lange tijd opgeschort, waarvoor financiële compensatie is verstrekt. Toch is het project binnen budget uitgevoerd, omdat goede contracten waren opgesteld en gedurende de opschortings termijn veel details goed zijn uitgewerkt waardoor tijdens de bouw en uitvoeringsfase nauwelijks wijzigingen of aanpassingen nodig waren. Het COVRA-Nieuwbouw projectteam heeft uitstekend werk verricht, dat veel respect verdient. Doordat gedurende de lange looptijd van het project toch betrekkelijk weinig personele wisselingen hebben plaatsgevonden was het team op kennisgebied een sterke partij in discussies met zowel ontwerper, uitvoerders als toezichthouders.

Eind december 2003 is het projectteam opgeheven en is aan de Bouwcommissie décharge verleend

Gestart is met de bouw van het VOG, het Verarmd uranium Opslag Gebouw. In dit gebouw moet verarmd uranium afkomstig van de verrijkingsactiviteiten in Nederland worden opgeslagen. De bouw is gegund aan Kanters Bouwbedrijf Zuid B.V. Direct na de bouwvakvakantie is met de bouwuitvoering gestart. Het heikwerk kon worden afgerond vóór de openingsfeestelijkheden rond het HABOG. Volgens planning zal het VOG in maart 2004 worden opgeleverd. Overleg is gaande om kort daarna verarmd uranium in de vorm van U_3O_8 aan te voeren en in opslag te nemen.

Begin 2003 is een eenvoudige tijdelijke opslagloods gebouwd voor de opslag van containers met schroot waarin radioactief materiaal aanwezig is. De aanwezigheid van radioactiviteit wordt bij schrootverwerkende bedrijven met poortdetectoren of met detectoren op de grijpers voor scheepsladingen geconstateerd. Wanneer het radioactieve materiaal na overleg met de milieu-inspectie niet onmiddellijk kan worden verwijderd, moet het schroot tijdelijk op een veilige plek worden weggezet in afwachting van de verder te ondernemen acties. Een eenvoudige opslagplaats kon snel bij COVRA worden gerealiseerd. Inmiddels zijn twee containers met schroot in opslag genomen. COVRA wordt niet de eigenaar van deze materialen, maar biedt uitsluitend opslagruimte aan.

Met VROM wordt overlegd over een meer definitieve constructie. Daarbij wordt ook betrokken de inrichting van zogenaamde calamiteiten sites in internationale havens. Het inrichten van dergelijke sites is noodzakelijk als gevolg van nieuwe regelgeving van de International Maritime Organisation (IMO) en druk van Amerikaanse zijde. Dit laatste houdt verband met activiteiten op het terrein van internationale terrorismebestrijding.

2.4 Productie

In het verslagjaar zijn de volgende hoeveelheden afval door COVRA verwerkt. Tussen haakjes staan de hoeveelheden uit 2002 vermeld.

- 990 colli met vloeibaar afval (1043)
- 15 colli met vloeibaar molybdeen afval (54)
- 74 colli met telpotjes (68)
- 51 colli met slib (0)
- 1130 colli met persbaar afval (2392)
- 156 colli met bronnen (73)
- 1810 colli met divers afval (1363)
- 371 m³ afvalwater (615)
- 7687 liter organische vloeistoffen (16301).

Dit heeft na verwerking geresulteerd in:

- 265 tweehonderd-liter vaten (716)
- 71 duizend-liter vaten (57).

De nog te verwerken voorraad vloeibaar afval bedraagt in totaal 1751 colli (2296).

2.5 Opslag

De verwerking van het laag- en middelradioactief afval bij COVRA resulteert in geconditioneerd afval geschikt voor langdurige opslag in het LOG. Bovendien zijn vaten met gecementeerd afval, die zijn geproduceerd bij de kernenergiecentrales, in opslag genomen.

Per 31 december 2003 zijn de volgende hoeveelheden aanwezig. Tussen haakjes staan de hoeveelheden per eind 2002.

- 28.322 tweehonderd-liter vaten (27.224)
- 2 vierhonderd-liter vaten (2)
- 42 zeshonderd-liter vaten (42)
- 2.366 duizend-liter vaten (2.177)
- 69 vijftienhonderd-liter vaten en Mosaikcontainers (56)
- 5 IBC-sludge containers (8).

De IBC-sludge containers zijn bij COVRA in opslag gegeven voor maximaal twee jaar in afwachting van het realiseren van een verwerkingsroute voor deze sludge. Drie containers zijn teruggenomen door de eigenaar omdat de inhoud op grond van de gewijzigde regelgeving niet meer vergunningplichtig is.

In het LOG is in het verslagjaar één MTR2 container met bestraalde splijtstofelementen opgenomen. In november is één MTR2 container rechtstreeks van Petten naar het HABOG gebracht. De inhoud is behandeld en in het HABOG opgeslagen. Aan het eind van 2003 stonden dus vijf MTR2 containers in het LOG.

In het ContainerOpslagGebouw (COG) zijn 15 stuks 20 ft containers met calcinaat opgeslagen. Begroot was een aanbod van 25 stuks. De aanvoer is achtergebleven in verband met problemen bij het drogen van het afvalproduct bij de producent. In totaal zijn in het COG 64 stuks containers opgeslagen.

Aan de activiteit van het laag- en middelradioactief afval die in opslag is genomen, is 825 TeraBequerel (TBq) toegevoegd in 2003, zodat de totale activiteit, zonder rekening te houden met het verval, 1660 TBq bedraagt. Dit is bijna een verdubbeling van de activiteit in één jaar. Dit wordt veroorzaakt door de activiteit in de Mosaik-containers, afkomstig van het voorbereidend werk om de centrale Dodewaard veilig in te sluiten. Dit afval komt voornamelijk uit het leeggemaakte splijtstofopslag bassin en de activiteit wordt grotendeels veroorzaakt door ^{60}Co .

Wanneer wel rekening wordt gehouden met het verval resteert in het laag- en middelradioactief afval 1326 TBq. De activiteit wordt voornamelijk bepaald door ^{60}Co , ^{13}H en ^{37}Cs .

Voorts zijn bij COVRA in opslag aanwezig 198 stuks bestraalde splijtstof elementen met een totale activiteit van 3015 TBq. Een deel van deze elementen is opgeslagen in het HABOG, het andere deel bevindt zich nog in de MTR2 containers die in het LOG zijn opgeslagen.

2.6 Voorlichting

Ter gelegenheid van de opening van het HABOG hebben ruim 300 personen een rondleiding door het HABOG gekregen. Gedurende de rest van het jaar hebben bijna 800 personen, verdeeld over 58 groepen, zich op de hoogte gesteld van de activiteiten van COVRA door middel van een rondleiding door de bedrijfsgebouwen. Bezoekers waren onder andere de staatssecretaris VROM, de Amerikaanse ambassadeur en de internationale Contact Expert Group, die adviseert over de hulpverleningsprogramma's van de Europese Unie op het terrein van radioactief afval in Rusland.

Een greep uit de reacties in het gastenboek:

“Heel goed om te zien hoe veilig ons radioactief afval wordt opgeslagen.”

“Je hoort veel over straling en radioactiviteit in de media. Het beste is toch vaak het zelf te aanschouwen.”

“Dat dit afval op deze wijze bij uw bedrijf verwerkt wordt, was voor allen een openbaring. Daar staan we te weinig bij stil.”

In het kader van de opening van het HABOG is een speciaal magazine ‘Veilig = mooi’ uitgegeven en een kalender die honderd jaar geldig blijft. Omdat het HABOG nu gereed is, zal de voorlichtingsfilm over COVRA geactualiseerd worden. Voorts is een website beschikbaar gekomen: www.covra-nv.nl.

Met als titel ‘Goed geregeld!’ is een verkorte versie uitgegeven van het Beleidsplan 2003-2015, die verspreid is onder leden van de Tweede Kamer, ministeries, pers en andere belangstellenden. In het beleidsplan is aangegeven dat het een goede zaak zou zijn wanneer COVRA de verwerking en opslag van het radioactieve afval van de voormalige en huidige overzeese rijkssdelen op zich zou nemen. Dit betreft een geringe hoeveelheid afval waarvoor de noodzakelijke zorg nauwelijks economisch haalbaar is. Alleen dit onderdeel van het beleidsplan kreeg enige media en politieke aandacht.

In verband met het gereedkomen en de eerste actieve bedrijfsvoering van het HABOG, maar natuurlijk vooral rond de opening door Hare Majesteit de Koningin is er veel persbelangstelling voor COVRA geweest. Naast het HABOG was de belangstelling vooral verbonden aan de radioactief schroot problematiek.

3. FINANCIËLE ZAKEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de financiële positie van COVRA, de tariefstelling en op de afgesloten overeenkomsten.

3.1 Financiële positie

De gerealiseerde omzet uit de verrichte werkzaamheden in 2003 is ruim verdubbeld ten opzichte van 2002. De voornaamste reden is gelegen in het overdragen van het bijzondere afvalaanbod in Mo-saikcontainers van GKN. De omzet verbonden aan dit afval overstijgt vele malen de teruggang in het reguliere afval.

De directe en indirecte kosten zijn beide onder de voor 2003 begrote bedragen gebleven. Hiermee is het kosten niveau van de afgelopen jaren gehandhaafd.

Dit jaar heeft een vijfjaarlijkse evaluatie van de voorzieningen plaatsgevonden. Dit betreft de volgende voorzieningen:

- groot onderhoud
- toekomstige kosten LOG
- toekomstige kosten COG
- toekomstige kosten VOG
- toekomstige kosten HABOG
- vloeibaar afval (organisch en anorganisch)
- eindberging.

De evaluatie betreft de kostenramingen voor elk van de posten en daar waar van toepassing het gehanteerde rentepercentage, het tijdschema, de te verwachten afvalstroom (soorten en hoeveelheden), internationale ontwikkelingen op het terrein van eindberging en politieke ontwikkelingen. Besloten is dat met het boekjaar 2003 een gelijk rentepercentage wordt gehanteerd voor alle voorzieningen van 3%, plus inflatiecorrectie. Voorts zijn aanpassingen doorgevoerd in de te reserveren kosten op basis van de laatst beschikbare informatie. Deze aanpassingen leidden tot zowel baten als lasten, die in het resultaat voor 2003 zijn verwerkt. Over de

mutaties is advies gevraagd van de accountant en de Raad van Commissarissen heeft na dit advies ingestemd met de wijzigingen.

Het HABOG project is aan het eind van het jaar afgesloten. Financieel is het project afgesloten met een batig saldo van € 0,4 miljoen. Dit batig saldo is, evenals de post extra risicodekking die was gecreëerd bij de aandelen overdracht in 2002, grotendeels aan de basisklanten terugbetaald. Het restant leverde voor COVRA een bonus op.

Alle onderhandse leningen zijn in het verslagjaar afgelost.

Het resultaat over het jaar 2003 is € 2,708 miljoen, dat vermeerderd met de onttrekking aan de Reserve Fondsresultaten aan de algemene reserve zal worden toegevoegd.

3.2 Tariefstelling

De bedragen, die aan de leveranciers ter zake van het ophalen, het verwerken en de opslag van afval in rekening zijn gebracht, zijn gebaseerd op tarieven die golden vanaf 1 januari 2003. De standaardtarieven zijn ten opzichte van 2002 met 3,4% verhoogd.

De tarieven dienen ter dekking van de kosten voor de tenminste 100 jaar bovengrondse opslag op de huidige locatie en van de geraamde kosten voor de definitieve eindberging.

3.3 Overeenkomsten

Er zijn in 2003 geen bijzondere overeenkomsten gesloten. Met GCO bestond reeds een afleveringscontract voor het hoogradioactief afval. Met de overige klanten vindt overleg plaats over de afleveringscontracten, die in de eerste helft van 2004 moeten worden afgesloten.

4. ORGANISATIE

In dit hoofdstuk komen de personele aspecten aan de orde, alsmede de invulling van de medezeggenschap. COVRA beschikt over goed gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers. Hun inzet is onontbeerlijk voor het realiseren van de doelstellingen van COVRA. De waardering voor de inzet van het personeel is onder andere tot uitdrukking gebracht door samen met de partners van de personeelsleden een groot feest te vieren ter gelegenheid van de opening van het HABOG.

4.1 Personeel

Begin 2003 is een extra fulltime personeelslid aangetrokken op het afdelingssecretariaat. Het kortste dienstverband bedraagt 1 jaar en het langste dienstverband 19 jaar. De gemiddelde lengte van het dienstverband is bijna 9 jaar.

Aan het eind van 2003 waren 49 medewerkers bij COVRA werkzaam, waarvan zes een parttime dienstverband hebben. Op basis van een 40-urige werkweek zijn er 47 formatieplaatsen. Het aantal vrouwelijke medewerkers bedraagt acht.

Per januari 2003 bedroeg de gemiddelde leeftijd van alle medewerkers 42 jaar.

De projectorganisatie COVRA-Nieuwbouw is in de loop van het jaar afgebouwd en aan het eind van het jaar opgeheven.

Het ziekteverzuim over 2003 bedroeg gemiddeld over alle werknemers 3,9 % en ligt hoger dan het voorgaande jaar. Dit percentage ligt wel ruim onder het landelijk gemiddelde.

Op het gebied van deskundigheidsbevordering zijn tientallen cursussen gevolgd. COVRA kent integrale meerjaren opleidingsplannen voor haar medewerkers, die jaarlijks worden besproken met de medewerkers in de functionerings- en beoordelingsge

sprekken. Na overleg in het MT worden de plannen geactualiseerd. De actuele plannen maken onderdeel uit van het Personeelskwalificatieplan.

Arbeidsbescherming is ingebed in de werkzaamheden, omdat het onderdeel uitmaakt van het Kwaliteits, Arbo en Milieubeleid van COVRA. Over de activiteiten op dit terrein wordt apart gerapporteerd in het Arbo-jaarverslag 2003 en in het KAM-jaarverslag 2003.

Er heeft zich geen enkel incident voorgedaan waaruit ziekteverzuim is ontstaan; gelukkig is uitsluitend sprake geweest van zogenaamde 'pleisterincidenten'.

De realisatie van het HABOG was, met het gelijktijdig werken op verschillende niveaus en het veelvuldig hanteren van zware delen, veiligheidstechnisch een moeilijk project. Voor het project was een onafhankelijke veiligheidskundige aangesteld met zeggenschap over alle aanwezigen op de bouwplaats. Mede dankzij deze aanpak hebben zich tijdens de gehele realisatie van het project geen grote ongevallen voorgedaan.

In COVRA's Incidenten en Ongevallen Regeling, dat deel uitmaakt van het KAM-zorg systeem, is beschreven op welke wijze moet worden gehandeld bij ongevallen en incidenten. Er is echter nieuwe regelgeving van kracht geworden op grond waarvan een Bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV) aanwezig moet zijn. De regeling van COVRA sloot niet aan op de eisen die worden gesteld aan een BHV. In de tweede helft van 2003 is een BHV opgezet.

De stralingsdoses voor de 43 radiologische medewerkers, welke gemeten worden met thermoluminescentie dosimeters, liggen ruim onder de limiet van 20 mSv/jaar per individuele radiologisch werker. De cumulatieve dosis in 2003 van alle radiologische werkers, zoals gemeten door een erkend instituut, bedraagt 19,7 mensmilliSievert. De hoogste individuele dosis is 1,5 milliSievert.

4.2 Medezeggenschap

In februari 2003 hebben verkiezingen voor een nieuwe PersoneelsVertegenwoordiging (PVT) plaatsgevonden. Het kiesreglement en de vertegenwoordiging zijn aangepast aan de nieuwe organisatiestructuur die in 2003 is ingevoerd. Toen immers zijn de afdelingen HABOG en de afdeling Onderhoud & Systeembeheer gevormd. De PVT bestaat uit drie vertegenwoordigers en heeft administratieve ondersteuning uit het bedrijfssecretariaat. De directie heeft zevenmaal met de PVT overlegd. Voor belangrijke en complexe onderwerpen zoals de wijziging van het pensioenreglement en de modernisering van de arbeidsvoorwaarden zijn aparte commissies ingesteld. Voorts is met de PVT gesproken over het beleidsplan 2003-2015 en over de invoering van een rookbeleid per januari 2004. De PVT heeft haar goedkeuring gehecht aan het Arbo-jaarverslag en aan het jaarverslag in zake de Wet Samen.

5. MILIEU

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de emissies naar de omgeving, op de stralingsdoses in de omgeving van de COVRA faciliteiten, op incidenten en op het energieverbruik. Over deze zaken wordt in detail gerapporteerd in het KAM-jaarverslag 2003. In dit hoofdstuk wordt ook informatie verstrekt over de door de overheid en internationale toezichthouders uitgevoerde inspecties.

5.1 Emissies en stralingsdoses

Evenals voorgaande jaren zijn in 2003 alle emissies naar de lucht en naar het oppervlaktewater, alsmede de verhoging van de stralingsdosis aan de terreingrens, onder de in de vigerende vergunningen toegestane limieten gebleven.

De lozing naar de lucht van de drie lozingscategorieën:

- alpha radionucliden,
- ^3H (tritium) en ^{14}C (koolstof-14),
- overige beta en gamma radionucliden,

bedroeg aanmerkelijk minder dan toegestaan. De ^3H en ^{14}C lozingen zijn het grootst, hier werd 4,2% van de jaarlimiet geloosd.

De conventionele emissies in de rookgassen van de verbrandingsoven, dit betreft NO_x , SO_x , HCl , en CO en de emissies van vluchtige organische stoffen (VOS) zijn eveneens ver onder de vergunde waarden gebleven.

Voor de lozingen naar het oppervlaktewater geldt dat de ^3H lozing de grootste is: 6% van de vergunning-limiet is geloosd. De lozing van alpha-, overige beta- en gammanucliden en ^{14}C naar het water liggen hier ruim onder. Het totaal geloosde volume gereinigd afvalwater bedroeg 46% van de vergunde jaarlimiet.

Ook de conventionele emissies naar het oppervlaktewater zijn onder de vergunde hoeveelheden zijn gebleven. Als percentage van de vergunningslimiet gelden hier niet zulke lage waarden als voor

de radioactieve stoffen. De concentratie van zware metalen en stof in de lozingen bedragen gemiddeld 36% respectievelijk 63 % van de vergunninglimiet. Het aantal vervuilingseenheden (VE) van de lozingen op de Westerschelde bedroeg in 2003 9 VE hetgeen overeen komt met het aantal vervuilingseenheden van nog geen drie huishoudens.

De opslag van het afval moet zodanig worden uitgevoerd dat ter plaatse van de terreingrens het effectieve dosistempo tengevolge van de opslag van afvalstoffen binnen de wettelijke bepalingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk (ALARA) wordt gehouden, doch niet meer zal bedragen dan 0,04 mSv per jaar. Op 17 oktober is er een ambtshalve wijziging verkregen van de terreingrensdosis. De wijziging is dat in vervolg de Actuele Individuele Dosis (AID) moet worden gebruikt ter bepaling van de effectieve dosis.

Door maandelijks omgevingsdosistempometingen te verrichten aan de terreingrens kan bepaald worden of er aan dit vergunningsvoorschrift wordt voldaan. Dagelijkse bewaking van het stralingsniveau aan de terreingrens vindt plaats door op zes (6) plaatsen continu te meten.

Door de resultaten van de maandelijks omgevingsdosistempometingen met de nulstandmetingen te verminderen is de bijdrage aan de terreingrens aan het AID ten gevolge van het opslaan van radioactief afval door COVRA te bepalen.

De gemiddelde verhoging aan de terreingrens over 2003, berekend volgens MR-AGIS deel II, levert een AID op van 0,007 mSv. Deze verhoging ligt ver onder de vergunningslimiet en is veel kleiner dan de natuurlijke stralingsdosis van 0,4 mSv per jaar op de locatie.

Maandelijks wordt in de omgeving van COVRA door NRG op vier plaatsen luchtstof bemonsterd. Jaarlijks in de maanden april/mei wordt door hetzelfde meetinstituut op vier plaatsen gras en op twee plaatsen wier en slib gemonsterd. Deze monsters worden als indicator gebruikt om vast te stellen of de lozingen van COVRA leiden tot een meetbare verspreiding van radioactiviteit in de omgeving.

De meetwaarden zijn aan COVRA in rapportvorm aangeleverd en de algemene conclusie van het rapport is identiek aan de conclusie in alle voorgaande jaren. Deze luidt dat in 2003 in de omgeving van COVRA geen aantoonbare verhogingen van de radioactiviteit ten gevolge van lozingen van COVRA zijn geconstateerd.

In 2003 is ook onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van radioactiviteit buiten de gebouwen, maar binnen de terreingrens van COVRA. Hiertoe zijn oppervlakte-metingen aan gras en metingen aan grondwater en aan vijverwater uitgevoerd waarbij zoveel als mogelijk Nederlandse VoorNormen (NVN-normen) zijn gevolgd. De meetresultaten over 2003 leiden tot dezelfde conclusie als voor de hierboven vermelde metingen in de omgeving van COVRA.

5.2 Incidenten

In de bedrijfsinstallaties hebben zich in het verslagjaar geen incidenten voorgedaan met een nucleair veiligheidsbelang. Overige incidenten zijn zonder installatie- of dosisconsequentie verholpen.

5.3 Energieverbruik

Het energieverbruik van COVRA in 2003 bedroeg voor het gehele complex 3.259 MWh en 348.982 m³ gas. Er is 998 m³ drinkwater en 4.500 liter dieselolie verbruikt. Het totale energieverbruik van COVRA is ten opzichte van 2002 enigszins gestegen.

5.4 Inspecties van de overheid

In 2003 is er viermaal met afgevaardigden van het bevoegd gezag VROM Inspectie Zuid-West (VI-ZW), Kernfysische dienst (VI-KFD), Arbeidsinspectie SZW (AI) en gemeente Borsele) gesproken over de nieuwbouw werkzaamheden voor het HABOG bij COVRA. Zesmaal heeft overleg plaatsgevonden in relatie tot de bouw van het VOG.

In 2003 heeft de KFD vijf maal inspecties uitgevoerd bij COVRA waarvan eenmaal gezamenlijk met de AI. De KFD inspecties waren onder andere gericht op controle van de boekhouding van radioactieve bronnen en op de gegevens uit het arbojaarverslag 2002. In het HABOG zijn enkele testen bijgewoond.

In 2003 heeft de VI-ZW eenmaal een inspectie uitgevoerd bij COVRA gericht op radiologische aspecten. De inspectie was gericht op de opslagloods voor schroot, het stralingsniveau aan de terreingrens en op aanpassingen in het waterbehandelingsstelsel.

De uit deze inspecties voortgekomen opmerkingen met betrekking tot de technische, milieuhygiënische, arbeidshygiënische en stralinghygiënische situatie zijn in de loop van 2003 door COVRA geïmplementeerd in de bedrijfsvoering.

Euratom heeft tezamen met de IAEA vijfmaal een inspectie uitgevoerd bij COVRA, die eenmaal het HABOG betrof. Deze inspecties betreffen safeguarding aspecten van materiaal dat bij COVRA is opgeslagen. Uit deze inspecties zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

6. KENNISVERWERVING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het onderzoek dat in opdracht van COVRA is uitgevoerd en op internationale kennisuitwisseling en samenwerking.

6.1 Onderzoek

In 2002 is onderzocht hoe dummy-vaten met geperst niet-radioactief afval op een conventionele manier verwerkt kunnen worden. De dummy-vaten zijn ontmanteld, geschredderd en het resterend “afval” is voor verbranding aangeboden aan een conventionele afvalverbrandingsinstallatie. In 2003 zijn, als vervolg op dit onderzoek, door NRG berekeningen gemaakt voor een aantal “worst-case” scenario’s, waarbij verondersteld is dat toch nog een zekere hoeveelheid radioactiviteit in het afval aanwezig is, dat in de conventionele installatie wordt verbrand. Gebleken is dat onder conservatief realistische omstandigheden het publiek of werkers in de installatie geen onacceptabele stralingsdosis zullen oplopen.

Vervolgens is een voorstel gemaakt om met echt vervallen afval een proef uit te voeren. Het betreft een proef met vaten die vóór 1984 zijn geproduceerd. Over dit voorstel wordt met VROM overlegd, omdat instemming van VROM gewenst is alvorens in 2004 over te gaan tot een praktijkproef. Daarnaast wordt gewerkt aan de optimalisatie van het ontmantelen van de afvalvaten en worden alternatieven zoals waterjet snijden onderzocht.

Gedurende een stageperiode van zes maanden wordt door een Spaanse studente van de Universiteit van Barcelona literatuuronderzoek gedaan naar de mogelijke toepassing van verarmd uranium als buffer materiaal voor de eindberging van bestraalde splijtstofelementen. Met de TU Delft wordt overlegd om hiervan een vierjarig promotieonderzoek te maken.

6.2 Kennisuitwisseling

In 2003 is deelgenomen aan nationale en internationale werkgroepen, symposia en congressen. Aan de bijeenkomsten is door COVRA-medewerkers een actieve bijdrage geleverd in de vorm van het houden van voordrachten en het presenteren van posters, het deelnemen in programmacommissies en het deelnemen aan discussiepanels. Genoemd kunnen onder andere worden:

- een bijeenkomst over het voor de lange termijn bewaren van gegevens en kennis,
- een door de IAEA, de Amerikaanse en Russische regering, ICPO-Interpol, Europol en de Europese Commissie georganiseerde bijeenkomst over de veiligheid van radioactieve bronnen,
- de European Cask and Storage Group
- de conferentie van de International Radiation Protection Association,
- de International Conference on Environmental Management, ICEM '03,
- de ALARA workshop en
- de IAEA workshops 'Treatment of Organic Waste'.

Met radioactief afvalorganisaties in de huidige en in een aantal toekomstige lidstaten van de Europese Unie heeft in Spanje en in Duitsland een bijeenkomst plaatsgevonden. In beide bijeenkomsten is uitgebreid gediscussieerd over de concept richtlijn van de EC betreffende nucleaire veiligheid en radioactief afval management. Er is een gezamenlijke opinie opgesteld, die ter kennis is gebracht aan de EC.

6.3 Internationale samenwerking

COVRA maakt deel uit van het samenwerkingsverband Cassiopee (Consortium d'Assistance Operationelle aux Pays de l'Europe de l'Est), dat als doel heeft Oost-Europese landen te assisteren bij het ontwikkelen van hun radioactief afval beheer. Aan dit samenwerkingsverband nemen ook vijf andere radioactief afvalorganisaties binnen de Europese Unie deel. COVRA is voorzitter

van de ledenraad van Cassiopee. In 2003 had Cassiopee echter geen projecten meer onderhanden.

Op verzoek van het Internationaal Atoom Energie Agentschap (IAEA) heeft COVRA deelgenomen aan een missie in Servië Montenegro die als doel had het ontwikkelen van een afvalmanagement strategie voor het Vinca instituut in Belgrado.

In opdracht van het ministerie EZ heeft Senter een project gestart voor het opzetten van een radioactief afval management organisatie in Roemenië. In overleg met VROM en COVRA is een projectomschrijving opgesteld waarop door Nederlandse bedrijven kon worden ingeschreven. COVRA zelf beschikt niet over voldoende personeel om een dergelijk project uit te voeren. Wel is de participatie van COVRA in het project opgenomen, met name op verzoek van de Roemenen. Het gunningsproces heeft plaatsgevonden en het project is in januari 2004 van start gegaan.

7. CORPORATE GOVERNANCE

Onderzocht wordt in hoeverre de toepassing van de code “Corporate Governance” bij COVRA N.V. zinvol is. In het jaarverslag over 2004 zal hierover worden gerapporteerd.

8. VERWACHTING 2004

In het verslag over 2002 waren als belangrijke doelstellingen voor het jaar 2003 opgenomen:

- het vaststellen van een nieuw businessplan waarin wordt opgenomen een visie ten aanzien van het onderzoek naar de lange termijn zorg voor het radioactief afval en waarin de voorlichtings- en onderzoekstaak van COVRA wordt beschreven,
- het officieel openen en in gebruik nemen van het HABOG,
- het afsluiten van de afleveringscontracten ten behoeve van het hoogradioactief afval,
- het realiseren van een opslaggebouw voor verarmd uranium.

De eerste twee punten zijn volledig gerealiseerd en voor het vierde punt geldt dat met de bouw begonnen is. Het derde punt is nog niet afgerond. Voor 2004 gelden daarom als voornaamste doelstellingen:

- het VOG in gebruik nemen en de eerste aanvoer van verarmd uranium realiseren,
- afleveringscontracten afsluiten ten behoeve van het hoogradioactief afval.

Voor het jaar 2004 wordt een omzet verwacht van circa € 15 miljoen. In deze hogere omzet is een substantiële bijdrage voor de aanlevering van verarmd uranium opgenomen alsmede een aanzienlijke exploitatiebijdrage voor het HABOG en een belangrijke omzet afkomstig van de centrale te Dodewaard. Naar verwachting zal een positief resultaat worden behaald.

JAARREKENING 2003

1. **BALANS PER 31 DECEMBER 2003** (na resultaat bestemming)
in duizenden EURO's

	31 december 2003	31 december 2002
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	40	77
Materiële vaste activa	46.682	147.957
Financiële vaste activa	53.350	51.030
Ontvangen termijnen activa in aanbouw	<u>- 1.397</u>	<u>- 101.921</u>
	98.675	97.143
Vlottende activa		
Vorraden	420	551
Vorderingen	7.203	4.044
Effecten	6.145	6.120
Liquide middelen	<u>11.439</u>	<u>11.869</u>
	25.207	22.584
Vlottende passiva		
Kortlopende schulden	<u>- 13.564</u>	<u>- 20.282</u>
	<u>11.643</u>	<u>2.302</u>
Uitkomst activa min kortlopende schulden	<u>110.318</u>	<u>99.445</u>
Voorzieningen	82.736	74.571
Aansprakelijk vermogen:		
Geplaatst kapitaal	3.600	3.600
Niet uitkeerbare reserve (wettelijke reserve)	30	30
Reserve Fondsresultaten (overige reserve)	- 6.246	- 779
Overige reserve	<u>12.047</u>	<u>3.872</u>
Eigen vermogen	9.431	6.723
Achtergestelde lening	<u>18.151</u>	<u>18.151</u>
	<u>27.582</u>	<u>24.874</u>
Totaal geïnvesteerd vermogen	<u>110.318</u>	<u>99.445</u>

2. WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2003

in duizenden EURO's

	2003	2002
NETTO OMZET	15.165	6.749
Af: directe kosten	3.437	2.763
Dotatie minus onttrekkingen voorzie- ningen	<u>4.392</u>	<u>324</u>
Kostprijs van de omzet	<u>7.829</u>	<u>3.087</u>
Bruto omzetresultaat	7.336	3.662
Kosten COVRA-organisatie		
Ondersteunende diensten	1.372	1.129
Overige kosten	<u>- 78</u>	<u>780</u>
	<u>1.294</u>	<u>1.909</u>
Netto omzetresultaat	6.042	1.753
Afschrijving vaste activa	1.950	1.370
Financiële baten en lasten	<u>1.384</u>	<u>1.922</u>
	<u>3.334</u>	<u>3.292</u>
RESULTAAT toekomend aan de rechtspersoon	2.708	- 1.539
Garantie subsidie	<u>-</u>	<u>1.287</u>
	<u>2.708</u>	<u>- 252</u>
	=====	=====

3. KASSTROOMOVERZICHT

in duizenden EURO's

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Operationele activiteiten		
Ontvangen van afnemers	12.246	6.961
Betalingen:		
- leveranciers	- 1.986	- 2.124
- personeelskosten	- 2.927	- 2.193
- rente	+ 2.303	+ 661
	<u>- 2.610</u>	<u>- 3.656</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	9.636	3.305
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in:		
- financiële vaste activa	- 2.320	- 51.030
- materiële vaste activa	- 21.045	- 17.574
- kortlopende effecten	- 25	- 6.120
Desinvesteringen	+ 15	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 23.375	- 74.724
Financieringsactiviteiten		
Ontv.termijnen activa in aanbouw	+ 21.584	+ 18.091
Aflossing roll-over lening	- 945	- 945
Aflossing leningen o/g	- 908	- 1.248
Ontvangen afkoopsom HABOG expl	-	+ 56.210
Terugbetaling/ontvangen risicofonds HABOG	- 6.421	+ 9.076
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	+ 13.310	+ 81.184
Netto kasstroom	<u>- 429</u>	<u>+ 9.765</u>
liquide middelen:		
per 1 januari	11.868	2.103
per 31 december	<u>11.439</u>	<u>11.868</u>
Mutatie liquide middelen	<u>- 429</u>	<u>+ 9.765</u>

4. TOELICHTING OP DE BALANS EN DE WINST- EN VERLIESREKENING

4.1 Activiteiten

De activiteiten van de vennootschap bestaan uit het verwerven, inzamelen, bewerken, verwerken, tijdelijk en duurzaam bewaren en verwijderen van radioactief afval direct of indirect afkomstig van houders van een vergunning krachtens de Kernenergiewet en mede daarvoor in aanmerking komend afval een en ander binnen het beleid van de Rijksoverheid.

4.2 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

Het systeem van verantwoording van de opbrengsten is gebaseerd op het in een kalenderjaar geaccepteerde afval. De daarvoor aan de leveranciers van het afval in rekening gebrachte bedragen dienen ter dekking van de directe- en indirecte kosten, die thans tot uitgaven leiden, zowel als ter dekking van de kosten die deels pas in de (soms verre) toekomst tot uitgaven leiden; voor deze laatste categorie is uitgegaan van geraamde bedragen. De tariefelementen voor de toekomstige kosten worden aan de gelijknamige voorzieningen toegevoegd.

4.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat¹

4.3.1 Algemeen

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij in het hierna volgende anders is vermeld. Bedragen luidende in vreemde valuta zijn herleid in euro's tegen koersen welke gelijk zijn aan de wisselkoersen ultimo boekjaar.

De separaat toegelichte, nog niet gefactureerde investeringsverplichtingen zijn niet in de balans opgenomen.

4.3.2 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van aanschaffings- of voortbrengingskosten.

¹ Voor een toelichting op de niet vermelde posten wordt verwezen naar de toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening.

In 1997 en 2000 zijn langlopende leningen vervroegd afgelost. De betaalde boeterente is geactiveerd en wordt, overeenkomstig de looptijd van de vervroegd afgeloste leningen, ten laste van het resultaat gebracht.

4.3.3 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van aanschaffings- of voortbrengingskosten onder aftrek van de afschrijvingen; afschrijvingen vangen aan op het moment van gereedmelding of ingebruikname.

Tot de voortbrengingskosten wordt de bouwrente gerekend, die tot aan de datum van gereedmelding wordt toegevoegd.

De gebouwen, terreinen, machines en installaties voor het laag- en middelradioactief afval worden in 30 jaar annuïtair afgeschreven. In verband met de lange periode waarbinnen de terreinen niet alternatief kunnen worden aangewend, wordt eveneens op terreinen afgeschreven. De afschrijving van de opslaggebouwen vindt plaats evenredig aan de mate van ingebruikname/vulling, waarbij evenals bij de overige investeringen gestreefd wordt naar een per opslageenheid (m³) constante belasting (rekening houdend met inflatie). De verwerkingsinstallatie voor Mo-afval wordt in 10 jaar lineair afgeschreven.

Ten aanzien van de overige bedrijfsmiddelen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

- meet- en automatiseringsapparatuur	3,3	jaar
- intern transportmateriaal	4	jaar
- kantoorinrichting en overige inventarissen	3,3-5	jaar
- auto's	4	jaar

De kosten voor de realisatie van het Hoogradioactief Afval Behandelings- en OpslagGebouw (HABOG) zijn met de leveranciers van het te leveren afval verrekend. Het HABOG is per 31 december 2003 op de balans opgenomen voor één euro.

De kosten voor de realisatie van het Verarmd uranium Opslag Gebouw (VOG) zijn geactiveerd als activa in aanbouw. Deze kosten zijn met de leverancier van het te leveren materiaal verrekend en verantwoord onder ontvangen termijnen activa in aanbouw. Op de kosten wordt geen rente toegerekend.

In 2001 is een perceel grond gekocht ten behoeve van het kunnen bouwen van een loods voor het uitmeten van radioactief schroot. De ontvangen bijdrage is in mindering gebracht op het aankoopbedrag. In december 2002 is, vooruitlopend op de bouw van een permanente loods,

van VROM opdracht ontvangen voor de bouw van een tijdelijke loods. In 2003 is opdracht ontvangen voor het uitvoeren van een definitie studie.

4.3.4 Financiële vaste activa

De effecten betreffen deposito's met een looptijd van twee tot tien jaar, geplaatst bij het Ministerie van Financiën.

4.3.5 Ontvangen termijnen activa in aanbouw

Deze post betreft de ontvangen termijnen ter financiering van de activa in aanbouw.

4.3.6 Voorraden

De voorraden hulpmaterialen voor de opslag zijn gewaardeerd volgens het Fifo principe tegen aanschaffingskosten of lagere netto opbrengst waarde. Deze lagere netto opbrengst waarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

4.3.7 Effecten

Dit betreft deposito's met een looptijd van maximaal één jaar, geplaatst bij het Ministerie van Financiën.

4.3.8 Voorziening

4.3.8.1 *Voorziening toekomstige kosten vast radioactief afval*

De voorziening heeft betrekking op zowel laag- en middelradioactief afval als hoograadioactief afval.

Deze voorziening dient ter dekking van de kosten die voor een deel pas in de verre toekomst tot uitgaven leiden. Gezien de aard van deze kosten wordt met geraamde grootheden gewerkt, zowel wat betreft bedragen als werkwijze en capaciteit.

De voorziening toekomstige kosten vast afval betreft de kosten van uiteindelijke definitieve verwijdering van het afval.

Aangezien de Rijksoverheid zelf hiertoe beleidsbepalend onderzoek doet uitvoeren en ten aanzien van de diverse eindbergingsmogelijkheden nog geen definitief standpunt heeft bepaald, moet door de vennootschap met voorlopige kostenramingen worden gewerkt. Uitgangspunt hierbij is de studie die de Commissie Opberging Radioactief Afval (CORA) in de periode 1996-2000 heeft uitgevoerd. Het eindrapport van CORA "Terugneembare berging, een begaanbaar pad" is uitgebracht in februari 2001.

De berekeningsgrondslagen en uitgangspunten die aan de voorziening ten grondslag liggen worden eens in de 5 jaar herzien. In 2003 heeft een dergelijke evaluatie plaatsgevonden, die geleid heeft tot aanpassingen in zowel de hoogte als de te hanteren rente.

Aan de voorziening wordt jaarlijks toegevoegd de reële rente van 3,0%, verhoogd met inflatie (in 2003: 1,94%). Het inflatiepercentage is het rekenkundig gemiddelde van de wijziging van de indexcijfers voor industriële producten afzet binnenland (augustus 2002 / augustus 2003) en het consumenten-prijsindexcijfer voor alle huishoudens (oktober 2002 / oktober 2003), met een minimum van 0%.

De tarieven per m³ voor de dotatie aan de voorziening worden jaarlijks eveneens aangepast voor inflatie.

4.3.8.2 *Voorziening toekomstige kosten overig radioactief afval*

De voorziening voor vloeibaar afval is gebaseerd op de geraamde kosten van verwerking in een daartoe speciaal gerealiseerde verbrandingsinstallatie voor organische vloeistoffen of verwerking via een biologische/chemische reiniging voor ander vloeibaar afval. Met ingang van 2001 vindt er geen dotatie meer plaats aan de voorziening voor anorganische vloeistoffen.

De voorziening wordt jaarlijks opgehoogd met rente (2003: 5,0%). De tarieven worden jaarlijks aangepast voor inflatie.

4.3.8.3 *Voorziening toekomstige kosten LOG*

De Laagradioactief Opslag Gebouwen (LOG) veroorzaken kosten ook nadat ze volledig zijn gevuld en afgeschreven. Voor de direct aanwijsbaar te maken kosten is een voorziening gevormd. De jaarlijkse onderhoudskosten, grootschalige renovaties en vaste eigenaarskosten worden ten laste van de voorziening gebracht, zodra een module van de opslaggebouwen is gevuld.

De voorziening wordt jaarlijks opgehoogd met rente (2003: 5,0%). De tarieven worden jaarlijks aangepast voor inflatie.

4.3.8.4 *Voorziening toekomstige kosten COG*

Voor de kosten van het in opslag houden van calcinaat is een voorziening gevormd. Deze kosten bestaan uit:

- vaste jaarlasten met betrekking tot de grond onder het COG en het gebouw zelf
- toekomstige onderhoudskosten
- kosten van conditionering en afvoer
- beheerskosten voor de periode nadat het COG is gevuld.

De jaarlijkse onderhoudskosten en vaste lasten worden ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening wordt jaarlijks opgehoogd met rente (2003: 5,0%). De tarieven worden jaarlijks aangepast voor inflatie.

4.3.8.5 Voorziening toekomstige kosten VOG

Voor de kosten van het in opslag houden van verarmd uranium is eveneens een voorziening gevormd. Deze kosten bestaan uit:

- vaste jaarlasten met betrekking tot de grond onder het VOG
- vaste jaarlasten met betrekking tot het gebouw zelf
- toekomstige onderhoudskosten
- kosten van conditionering voordat eindberging mogelijk is
- beheerskosten voor de periode nadat het VOG is gevuld en totdat eindberging plaatsvindt.

De jaarlijkse onderhoudskosten en vaste lasten worden ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening wordt jaarlijks opgehoogd met rente (2003: 5,0%). De tarieven worden jaarlijks aangepast voor inflatie.

4.3.8.6 Voorziening toekomstige kosten HABOG

Voor de kosten van het in opslag houden van hoog radioactief afval is een voorziening gevormd. Deze kosten bestaan uit:

- vaste jaarlasten met betrekking tot de grond onder het HABOG
- vaste jaarlasten met betrekking tot het gebouw zelf
- toekomstige onderhoudskosten
- beheerskosten voor de actieve exploitatie periode (tot 01-01-2015)
- beheerskosten voor de periode nadat het HABOG is gevuld en totdat eindberging plaatsvindt (de passieve exploitatieperiode).

De jaarlijkse kosten worden ten laste van de voorziening gebracht. Het deel van de voorziening dat betrekking heeft op de actieve exploitatieperiode wordt jaarlijks opgehoogd met reële rente (3,0%) en inflatie (2003: 1,91%). Het deel van de voorziening dat betrekking heeft op de passieve exploitatieperiode wordt jaarlijks opgehoogd met reële rente (3,0%) en inflatie (2003: 1,94%).

Het inflatiepercentage is gebaseerd op de destijds met leveranciers van hoogradioactief afval overeengekomen indexcijfers, welke een reëel beeld geven van de kosten ontwikkeling.

4.3.8.7 Voorziening groot onderhoud

Voor de kosten van groot onderhoud aan het Afval Verwerkings Gebouw (inclusief machines en installaties), het Kantoorgebouw en de Infrastructuur is een voorziening groot onderhoud gevormd. Dotatie is gebaseerd op een 30-jarig onderhoudsplan.

4.3.9 Omzet

De omzet betreft de aan leveranciers in rekening te brengen bedragen op grond van de thans verrichte- en in de toekomst te verrichten diensten ter zake van in 2003 geaccepteerd afval.

Tevens zijn onder deze post de geactiveerde personele kosten begrepen.

4.3.10 Directe kosten

De directe kosten betreffen de interne en aan derden betaalde kosten voor het inzamelen en het verwerken, alsmede de kosten voor het transport en de verbruikte hulpmaterialen bij opslag. Daarnaast is rekening gehouden met de in 2004 of later nog te maken kosten voor de verwerking in de eigen installaties van het in 2003 al opgehaalde afval.

4.3.11 Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn in principe gebaseerd op de geschatte economische levensduur van de betreffende activa. De afschrijving op de gebouwen, terreinen, machines en installaties voor het laag- en middelradioactief afval wordt berekend volgens de annuïtaire methode. Hierbij worden opslaggebouwen (LOG) afgeschreven naar rato van de mate van ingebruikname/ vulling.

De verwerkingsinstallatie voor Mo-afval en de overige bedrijfsmiddelen worden lineair afgeschreven.

4.3.12 Vennootschapsbelasting

Met ingang van 15 april 2002 is de vennootschap niet meer vennootschapsbelastingplichtig, omdat de aandelen voor 100% aan de Staat toebehoren.

4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividende worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

4.5 Toelichting op de posten van de balans

in duizenden EURO's

4.5.1 Immateriële vaste activa

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Boeterente:		
Saldo begin boekjaar	77	334
af: rentekosten boekjaar	<u>- 37</u>	<u>- 257</u>
Saldo ultimo boekjaar	<u>40</u>	<u>77</u>

4.5.2 Materiële vaste activa

Een gecompriëerd overzicht van de mutaties in de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	terreinen/ be- drijfsgebou- wen/machines installaties	overige be- drijfsmidelen	activa in aan bouw	totaal
Stand per 1 jan. 2003				
Aanschafwaarde	58.797	2.799	102.194	163.790
Afschrijving	<u>13.805</u>	<u>2.028</u>	<u>--</u>	<u>15.833</u>
Boekwaarde	44.992	771	102.194	147.957
Mutaties in 2003:				
Investerings	123.074	1.474	1.397	125.945
Gereed gemeld	-	-	- 102.194	- 102.194
Afschrijvingen	- 1.654	- 296	-	- 1.950
Ontvangen bijdragen	- 123.074	-	-	- 123.074
Desinvesteringen	<u>-</u>	<u>- 2</u>	<u>-</u>	<u>- 2</u>
Boekwaarde per 31 dec.2003	<u>43.338</u>	<u>1.947</u>	<u>1.397</u>	<u>46.682</u>
Stand per 31 dec. 2003				
Aanschafwaarde	58.797	4.155	1.397	64.349
Afschrijving	<u>15.459</u>	<u>2.208</u>	<u>-</u>	<u>17.667</u>
Boekwaarde	<u>43.338</u>	<u>1.947</u>	<u>1.397</u>	<u>46.682</u>

4.5.3 Financiële vaste activa

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Saldo begin boekjaar	51.030	-
Aankoop effecten	<u>2.320</u>	<u>51.030</u>
Saldo ultimo boekjaar	<u>53.350</u>	<u>51.030</u>

De gemiddelde looptijd bedraagt 6 jaar.

4.5.4 Voorraden

Deze post betreft de voorraden emballage en hulpmaterialen voor de opslag van afval in de opslaggebouwen.

4.5.5 Vorderingen

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Handelsdebiteuren	3.812	1.756
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-	761
Overige vorderingen	2.746	791
Overlopende activa	<u>645</u>	<u>736</u>
	<u>7.203</u>	<u>4.044</u>

4.5.6 Liquide middelen

Hieronder is begrepen een tweetal deposito's, totaal ten bedrage van € 5,4 miljoen, ten behoeve van de verplichtingen bouw HABOG.

4.5.7 Kortlopende schulden

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Schulden aan kredietinstellingen	945	1.891
Schulden aan leveranciers	2.114	8.076
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	-	908
Belastingen en premies sociale verzekeringen	403	-
Schulden ter zake van pensioenen	-	571
Overige schulden inzake:		
• Risicofonds bouw HABOG	-	6.807
• Verplichtingen bouw HABOG	7.674	-
• Overige verplichtingen	<u>2.428</u>	<u>2.029</u>
	<u>13.564</u>	<u>20.282</u>

4.5.8 Schulden aan kredietinstellingen

Het opgenomen krediet bij de Rabobank bestaat uit een roll-overkrediet ad € 0,9 miljoen.

Van het roll-overkrediet dient € 0,9 miljoen per 30 juni 2004 te worden afgelost.

Door middel van een Interest Rate Swap is de rente gefixeerd op 4,065% tot einde looptijd (30 juni 2004).

Van de aanwezige kasgeldfaciliteit ad € 6,8 miljoen, is per ultimo boekjaar geen gebruik gemaakt.

De kredietfaciliteit bij de Rabobank International bedroeg per 31 december 2003 € 2,3 miljoen.

In de kredietovereenkomst met Rabobank International is een negatieve pledge opgenomen.

4.5.9 Voorzieningen

	Stand 1 jan 2003	Correctie 2003	Rente 2003	Dotatie 2003	Vrijval 2003	Stand 31 dec 2003
Toekomstige kosten:						
- vast radioactief afval	20.520	195	1.025	298	-	22.038
- overig radioactief afval	720	-	36	33	249	540
- LOG	3.741	- 1.525	111	183	35	2.475
- COG	347	828	59	117	14	1.337
- VOG	135	-	7	20	5	157
- HABOG	47.104	4.304	2.535	-	-	53.943
Groot onderhoud	<u>2.004</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>320</u>	<u>78</u>	<u>2.246</u>
	<u>74.571</u>	<u>3.802</u>	<u>3.773</u>	<u>971</u>	<u>381</u>	<u>82.736</u>

De correctie bedragen in 2003 betreffende schattingswijzigingen en zijn het gevolg van de evaluatie van de voorzieningen. Deze evaluatie heeft geleid tot een harmonisatie van de reële rente op 3% en een aanpassing van het doelvermogen van de voorziening voor eindberging van vast radioactief afval, de voorziening voor toekomstige kosten LOG en de voorziening voor toekomstige kosten COG.

Deze schattingswijzigingen ad € 3.802 zijn in de winst en verliesrekening gepresenteerd onder de post dotatie minus onttrekkingen voorzieningen.

De rente 2003 ad € 3.773 is in de winst en verliesrekening gepresenteerd onder financiële baten en lasten.

Alle voorzieningen dienen als langlopend te worden beschouwd (≥ 5 jaar) met uitzondering van de voorziening voor toekomstige kosten overig radioactief afval.

4.5.10 Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 18 miljoen, waarvan is geplaatst en gestort € 3,6 miljoen.

4.5.11 Niet uitkeerbare reserve (wettelijke reserve)

Op 8 mei 2002 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden, waarbij o.a. de denominatie van de aandelen in het kapitaal van de Vennootschap is gewijzigd van gulden in euro. Voor het hieruit ontstane verschil is een niet uitkeerbare reserve gevormd ad € 30 als bedoeld in artikel 67a, derde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

4.5.12 Reserve Fondsresultaten (overige reserve)

De ontvangen bijdragen voor de toekomstige kosten van het hoogradioactieve afval zijn, overeenkomstig de voorwaarden in het Fondsreglement, belegd. De resultaten van het Fonds worden separaat geadministreerd.

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Saldo begin boekjaar	- 779	-
Resultaat verdeling	<u>- 5.467</u>	<u>- 779</u>
Saldo einde boekjaar	<u>- 6.246</u>	<u>- 779</u>

4.5.13 Overige reserve

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Saldo begin boekjaar	3.872	3.345
Resultaat verdeling	<u>8.175</u>	<u>527</u>
Saldo einde boekjaar	<u>12.047</u>	<u>3.872</u>

4.5.14 Achtergestelde lening

Op 10 december 1997 is van het Ministerie VROM een achtergestelde lening van € 18,2 miljoen ontvangen. Over deze lening is geen rente verschuldigd. Per 1 januari 2016 dient deze lening te worden terugbetaald.

4.6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

in duizenden EURO's

4.6.1 Investeringsverplichtingen

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Nog niet gefactureerde opdrachten:		
Investerings HABOG	-	8.080
Investerings VOG	<u>476</u>	<u>-</u>
	<u>476</u>	<u>8.080</u>
	<u>==</u>	<u>=====</u>

4.7 Toelichting op de posten van de winst- en verliesrekening

in duizenden EURO's

4.7.1 Netto omzet en directe kosten

De omzet betreft de aan leveranciers in rekening te brengen bedragen wegens het inzamelen, bewerken, bewaren en verwijderen ter zake van in 2003 geaccepteerd radioactief afval.

De directe kosten betreffen de kosten voor het inzamelen en het verwerken alsmede de kosten van transport en hulpmaterialen bij opslag. Daarnaast is rekening gehouden met de in 2004 nog te maken kosten voor de verwerking in de eigen installaties van het in 2003 al opgehaalde afval.

4.7.2 Personeel

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Salarissen	2.225	1.907
Sociale lasten	285	287
Pensioenpremies	417	160

In 2003 waren 49 werknemers in dienst van de vennootschap (2002: 48).

De bezoldiging van de commissarissen beliep in totaal € 37.

De toename van de post salarissen wordt voornamelijk veroorzaakt door een éénmalige uitkering aan alle personeelsleden in verband met de opening en ingebruikname van het HABOG.

De toename van de post pensioenpremies wordt veroorzaakt door een nieuwe pensioenovereenkomst, waarbij rekening wordt gehouden met de laatste wettelijke regelgeving (o.a. direct affinancieren).

4.7.3 Overige kosten

Onder de overige kosten zijn per saldo éénmalige baten begrepen ad € 657, die voornamelijk voortvloeien uit de afronding van de bouw HABOG.

4.7.4 Afschrijving vaste activa

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Materiële vaste activa	1.950	1.370
	=====	=====

4.7.5 Financiële baten en lasten

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Rente baten en soortgelijke opbrengsten	- 2.533	- 1.446
Rente lasten en soortgelijke kosten	144	504
Rente toegerekend aan voorzieningen	<u>3.773</u>	<u>2.864</u>
	<u>1.384</u>	<u>1.922</u>

5. OVERIGE GEGEVENS

in duizenden EURO's

In de statuten is de volgende bepaling opgenomen inzake winst:

Artikel 21:

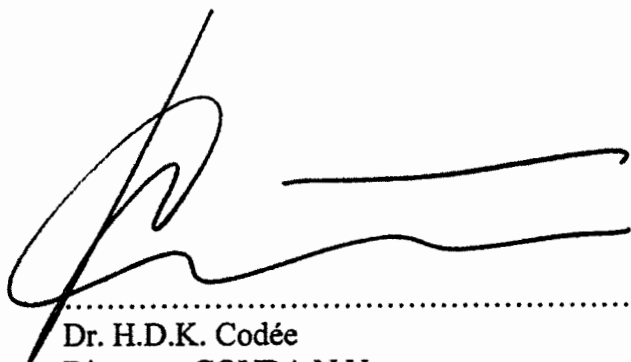
De winst dient geheel te worden gereserveerd, tenzij de algemene vergadering van aandeelhouders anders beslist.

Resultaat verdeling

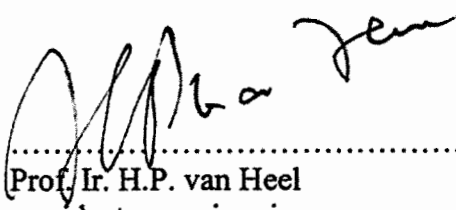
	<u>2003</u>
Toevoeging aan Algemene reserve	8.175
Onttrekking Reserve Fondsresultaten	<u>- 5.467</u>
Resultaat boekjaar	<u><u>2.708</u></u>

Opgemaakt te Nieuwdorp d.d. 12 maart 2004

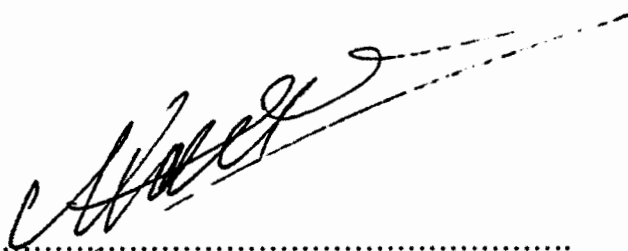
Goedgekeurd te Nieuwdorp d.d. 26 maart 2004

Dr. H.D.K. Codée
Directeur COVRA N.V.

Prof. Ir. H.P. van Heel
president commissaris

Prof. Dr. Ir. M. de Bruin

Dr. A.G.W.J. Lansink

Mr. L.C.F.A.J.S. de Leur

Datum

24 februari 2004

Behandeld door

drs. H.W. Moerdijk RA

Kenmerk

A/17000501/45807

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 2003 van Centrale Organisatie voor Radio-actief Afval COVRA N.V. te Middelburg gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van de vennootschap. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de vennootschap daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2003 en van het resultaat over 2003 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Deloitte Accountants
voor deze:

W.A. de Leeuw RA

COVRA